
Kyrkomötet
Motion 2022:39
av Sten Janson m.fl.

Utvecklingen av begravningskostnaderna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda orsakerna till de påtagligt ökade begravningskostnaderna inom Svenska kyrkan,
2. ta fram samverkansmodeller för att uppnå en större kostnadseffektivitet och ökad kompetensutveckling inom begravningsverksamheten.

Motivering

Svenska kyrkan har sedan relationsförändringen år 2000 fått statens förtroende att förvalta all begravningsverksamhet i Sverige med undantag för Stockholm och Tranås, där kommunen är huvudman. Det är ett stort och viktigt myndighetsuppdrag som Svenska kyrkan har förvaltat väl och vill värna om. Idag utövas begravningsverksamheten enligt begravningslagen av cirka 570 huvudmän, det vill säga församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan inklusive Göteborgs begravningsfällighet, samt två kommuner, Stockholm och Tranås.

Våra kyrkogårdar och begravningsplatser är välskötta och begravningsverksamheten är uppskattad av allmänheten.

2017 infördes en enhetlig begravningsavgift för hela landet – med undantag för Stockholm och Tranås. Det innebär att begravningshuvudmännens överskott respektive underskott rapporteras till Kammarkollegiet och regleras i efterhand så att de huvudmän som redovisar underskott får detta balanserat.

Efter fem år med detta system kan staten genom Kammarkollegiet notera att begravningskostnaderna för varje år har ökat mer än index. Enligt uppgifter från kyrkokansliets ekonomiavdelning har under 15-årsperioden 2005–2019 begravningsverksamhetens kostnader i Sverige totalt ökat med i snitt 4,3 procent per år – att jämföra med konsumentprisindex (KPI) som under samma period ökade med 1,3 procent i snitt. Kostnadsökningen från 2018 till 2021 är 4,1 procent i snitt. Ökningen 2021 är för övrigt 6,1 procent! KPI har under samma period ökat med 2,2 procent i snitt. Begravningskostnaderna har alltså nära nog ökat dubbelt så mycket som KPI.

Begravningskostnadernas ökning allteftersom är oroande och en utveckling som på sikt inte är hållbar. Man kan befara att det ekonomiska incitamentet till effektivisering har försvagats genom modellen med enhetlig begravningsavgift och att den därigenom har blivit kostnadsdrivande. Det är självklart att chefer och övriga anställda i begravningsverksamheten har höga ambitioner. Att eftersträva mycket hög kvalitet i arbetet är en naturlig ambition. Att betala vad som önskas utan ifrågasättande bidrar säkerligen till kostnadsökningen. Själva systemet kan därmed möjligen utgöra en del av orsaken till kostnadsutvecklingen.

Man kan också som jämförelse notera att kostnadsutvecklingen för de största kyrkliga begravningshuvudmännen i Sverige är avsevärt lägre än snittet. Göteborgs begravningssamfällighet har som exempel en kostnadsutveckling på begravningsavgiften 2018–2021 på 1,2 procent – det vill säga lägre än KPI – att jämföra med snittet i riket, 4,1 procent.

Det kan finnas flera orsaker till att större begravningshuvudmän redovisar en lägre kostnadsutveckling. En kan vara att de större begravningshuvudmännen har bättre möjlighet att effektivt utnyttja utrustning och maskinpark och också kan hålla en högre kvalitet allmänt på tjänstemannanivå vad gäller ekonomi-, kyrkogårds- och fastighetsförvaltning. Man kan bättre tillgodose behovet av ökade specialkunskaper för att främja en god skötsel av den mångkulturella kyrkogården och man har högre kompetens för att hantera miljö- och hållbarhetsfrågor. Av det följer ett behov att hitta samverkansmodeller.

En annan orsak till den ökande genomsnittliga begravningskostnaden kan vara oklarheter i bokföringen vad gäller särredovisningen av kyrkoavgift respektive begravningsavgift.

Vi motionärer vill med denna motion peka på behovet att kyrkostyrelsen dels initierar en utredning för att analysera orsakerna till den kostnadsutveckling av begravningsverksamheten som statistiken redovisar, dels föreslår modeller för samverkan med syfte att åstadkomma en kostnadseffektivisering och kvalitetsutveckling.

Samverkan kring kremationsverksamheten bör särskilt noteras. Redan idag görs stora investeringar men än fler kommer ske i framtiden. Dessa är lånefinansierade och i dagens ekonomiska läge blir det kostnader som driver upp avgiften. Samverkan är därför nödvändigt för att hålla ner den totala kostnadsutvecklingen. Övrig samverkan kan vara inköp av utrustning och maskiner, behov av kompetensutveckling inom ekonomi och teknik etc.

Vidareutbildning behövs för att möta de nya och skärpta miljökraven. Vidare krävs samordnad utbildning för att tillgodose behov och önskemål kring en mångkulturell begravningskultur samt övergripande planering och samarbete församlingar och pastorat emellan för att tillgodose ett ökat behov av gravmark för jordbegravningar.

Göteborg den 30 juli 2022

Sten Janson (POSK)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Stefan Linderås (POSK)

Marie Wojdkow (POSK)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Jenny Nilsson (ÖKA)

Bengt Kjellgren (BA)

Agne Arnesson (C)

Victor Backström (POSK)